

بنام خدا

نام خانوادگی:	اداره آموزش و پرورش شهرستان دزفول	مهر آموزشگاه:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۶/۰۳/۰۷	
نام پدر:		مدت امتحان: ۱۰۰ دقیقه		
پایه: دهم		نمره کتبی:		
رشته: علوم انسانی		آزمون علوم و فنون ادبی ۱		طراح: حسینی پناه
				امضاء:

ردیف	«سؤالات داده شده را به دقت بخوانید و پاسخ دهید»	صفحه اول	بارم
۱نخستین گام موثر در رویارویی با متون است .		۰/۲۵
۲	چرا باید تمام یک متن ، یک باره و بی گسست خوانده شود ؟		۰/۵
۳	در خوانش دقیق شعر زیر ، به چه نکاتی باید توجه نمود؟ (یک مورد) نهنگی بچه ی خود را چه خوش گفت : به موج آویز و از ساحل بپرهیز به دین ما حرام آمد کرانه همه دریاست ما را آشیانه		۰/۲۵
۴	در سروده ی زیر کدام مورد مربوط به قلمرو ادبی نمی باشد ؟ هر که زین گلشن لیبی خندان تر از گل بیدش خرده ای از مال دنیا در بساط هر که هست الف) گل و گلشن تناسب دارند ☐ ب) گلشن ، کنایه از دنیاست ☐ ج) بساط ، واژه ای غیرفارسی است ☐ د) تشبیه چهره ی گشاده به گل در مصرع چهارم ☐	خاطری فارغ ز عالم چون توکل بیدش جبهه ی واکرده ای پیوسته چون گل بیدش	۰/۲۵
۵	در زمان سامانیان عمده ترین مرکز فرهنگی به شمار می آمد.		۰/۲۵
۶	آشنایی با برونه ی اثر ، یعنی آشنایی با ساختمان بیرونی آن . الف) درست است ☐ ب) نادرست است ☐		۰/۲۵
۷	نکات زبانی و ادبی متن زیر را بنویسید : (برای هر یک، دو مورد بنویسید) «چون بشناختم که آدمی شریف تر خلاق است و قدر ایام عمر خویش نمی داند ، در شگفت افتادم و چون نیک بنگریستم ؛ دریافتم که مانع آن ، راحت اندک و نیاز خفیر است که مردمان بدان مبتلا گشته اند. پس من دنیا را بدان چاه پر آفت ، مانند کردم و موشان سپید و سیاه و مداومت ایشان بر بریدن شاخ ها بر شب و روز ، و آن چهار مار را به طبایع که عماد خلقت آدمی است و هرگاه که یکی از آن در حرکت آید زهر قاتل باشد» (کلیله و دمنه ، باب برزویه ی طبیب)		۲
۸	متن داده شده را از نظر قلمرو ادبی بررسی کنید (۴ مورد) ملک گفت: «آورده اند که بازرگانی غلامی داشت دانا و زیرک سار و بیدار بخت . بسیار حقوق بندگی بر خواجه ثابت گردانیده بود و مقامات مشکور و خدمات مقبول و مبرور جراید روزگار ثبت کرده .» (مرزبان نامه ، سعدالدین وراوینی)		۱
۹	دو مورد از ویژگیهای فکری حکایت زیر را بیابید و بنویسید . « پارسا زاده ای را نعمت بیکران به دست افتاد ؛ فسق و فجور آغاز کرد . باری ، به نصیحتش گفتم: ای فرزند ، دخل ؛ آب روان است و عیش ؛ آسیاب گردان ؛ یعنی خرج فراوان کردن ، مسلم کسی را باشد که دخل معین دارد. عقل و ادب پیش گیر و لهو و لعب بگذار که چون نعمت سپری شود ، سختی بری و پشیمانی خوری .»		۱

ردیف	« سوالات داده شده را به دقت بخوانید و پاسخ دهید »	صفحه دوم
۱۰	با توجه به متن زیر به سوالات پاسخ دهید: « روزی شخصی پیش بهلول، بی ادبی نمود. بهلول او را ملامت کرد که چرا شرط ادب به جا نیاوردی؟ او گفت چه کنم؟ آب و گل مرا چنین سرشته اند. گفت: آب و گل تو را نیکو سرشته اند، اما لگد کم خورده است! ». (لطایف الطوایف)	۱
۱۱	کدام گزینه در مورد شعر سبک خراسانی درست نمی باشد؟ الف) روح حماسه بر ادبیات این دوره حاکم است ☐ ب) سادگی زبان شعر ☐ ج) گسترش عرفان و تصوف ☐ د) قافیه و ردیف های ساده در شعر ☐	۰/۱۵
۱۲	فراوانی لغات و ترکیبات عربی شعر از ویژگی های سبک عراقی است: الف) درست ☐ ب) نادرست ☐	۰/۲۵
۱۳	شعر داده شده را از نظر آهنگ و وزن بررسی نمایید: ای ساربان آهسته ران کارام جانم می رود وان دل که با خود داشتم با دلستانم می رود	۰/۱۵
۱۴	تعداد هجاهای یک واژه برابر است با تعداد آن واژه.	۰/۲۵
۱۵	واج « و » در کدام یک از واژه های داده شده مصوت است؟ الف) صورت ☐ ب) روانه ☐	۰/۲۵
۱۶	در بیت داده شده واژه های قافیه را بیابید، حروف قافیه و قاعده ی آن را نیز بنویسید. نکو نام و صاحب دل و حق پرست خط عارضش خوش تر از خط دست	۱
۱۷	مصرع اول بیت داده شده را به خط عروضی بنویسید، تقطیع هجایی کرده و علامتهای هجایی آن را بنویسید. مرنجان دلم را که این مرغ وحشی زبامی که برخاست مشکل نشیند	۲
۱۸	با توجه به علامت های هجاها، کدام واژه ها با حذف همزه، تلفظ شده اند؟ الف) گل اندام - - - U ☐ ب) خوش افکار - - - U ☐	۰/۱۵
۱۹	منظور از واج آرایی چیست؟	۰/۱۵
۲۰	در بیت زیر واج آرایی را نشان دهید: سرچشمه شاید گرفتن به بیل چو پر شد، نشاید گذشتن به بیل	۰/۱۵
۲۱	سجع را مشخص نموده و نوع آن را بنویسید. ملک بی دین باطل است و دین بی ملک ضایع	۰/۱۷۵
۲۲	آیا عبارت زیر مسجع است؟ دلیل خود را بنویسید. سر عشق، نهفتنی است نه گفتنی و بساط مهر، پیمودنی است نه نمودنی.	۰/۱۷۵
۲۳	به موازنه ای که همه ی سجع های آن متوازی باشند، می گویند.	۰/۲۵
۲۴	کدام بیت آرایه ی ترصیع دارد؟ آن را اثبات نمایید. الف) ما زبالاییم و بالا می رویم ب) گر عزم جفا داری، سر در رهت اندازم ما ز دریاییم و دریا می رویم ور راه وفا گیری، جان در قدمت ریزم	۰/۱۷۵

ردیف	سؤالات داده شده را به دقت بخوانید و پاسخ دهید	صفحه سوم	بارم
۲۵	گزینه های صحیح را در ستون های «الف» و «ب» به هم وصل نمایید. «الف» ۱- آیین و آینه ۲- خویش و خویش ۳- گرد و گرد	«ب» ۱- جناس همسان ۲- جناس افزایشی ۳- جناس اختلاف حرکتی	۰/۷۵
۲۶	واژه ی زیر را به خط عروضی نوشته و علامت های هجایی آن را بنویسید. روزنه		۰/۷۵
۲۷	نمونه ی داده شده را از نظر ویژگی زبانی بررسی نمایید (دو مورد) بوی جوی مولیان آید همی ای بخارا شاد باش و دیر زی	یاد یار مهربان آید همی میر، زی تو شادمان آید همی	۱
۲۸	در سروده ی زیر واج آرایبی، جناس و تکرار را بنویسید و بگویید این موارد مربوط به کدام قلمرو می باشند؟ خیزید و خز آرید که هنگام خزان است گل بیند چندان و سمن بیند چندان	باد خنک از جانب خوارزم وزان است چندان که به گلزار ندیده است و سمن زار	۱/۲۵
۲۹	با توجه به ابیات داده شده دو ویژگی ادبی و یک ویژگی زبانی آن ها را بنویسید. یکی نماند کنون زان همه، بسود بریخت نه نحس کیوان بود و نه روزگار دراز	چه نحس بودا همانا که نحس کیوان بود چه بود؟ منت بگویم: قضای یزدان بود	۰/۷۵
	پیروز و سر بلند باشید عزیزان طراح سؤالات: حسینی پناه		
جمع			۲۰